

23 בנובמבר 2017

קליטת עובדי קבלן כעובדים מן המניין

בהמשך למסמך ההבנות שנחתם בין ההסתדרות לבין משרד האוצר ביולי 2015

תקציר:

במסגרת מסמך ההסכמות שנחתם בין ההסתדרות לבין משרד האוצר בנוגע לקליטת עובדי הקבלן במגזר הציבורי, הוחלט על השוואת תנאיהם של עובדים סוציאליים, המועסקים בגופים הנותנים שירות לממשלה, לתנאיהם של עובדים ברשויות המקומיות.

על אף שחלפו יותר משנתיים מחתימת המסמך טרם הוענקו התנאים האמורים לאוכלוסייה משמעותית של עובדים סוציאליים בגופים העוסקים בתחום הבריאות.

אי היישום נבע הן מהזמן שנדרש למדינה להתאים את ההסכם למגוון ומספר רב של הסכמים שונים ברשויות המקומיות, והן מהעובדה כי הגופים נותני השירות הרלוונטיים, מעסיקים בפועל מספר רב יותר של עובדים סוציאליים מאלו המתקצבים ע"י הממשלה והזכאים לתנאים הקבועים בהסכם. בשל כך, יישום ההסכם עלול להביא להפליה בין תנאי עובדים בתפקידים דומים בגופים אלו ואף לפיטוריהם.

סוגיה זו דורשת עבודת מטה למציאת פתרון מערכתי מצד משרד הבריאות ומשרד האוצר וזו טרם הושלמה.

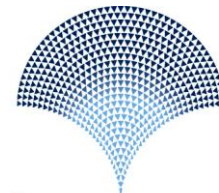
פירוט:

ביולי 2015 נחתם מסמך ההסכמות בין ההסתדרות למשרד האוצר ע"י יו"ר ההסתדרות אבי ניסנקורן ושר האוצר משה כחלון. מטרת המסמך הייתה צמצום תופעת עובדי הקבלן וקליטה של כמה שיותר מהם כעובדים מן המניין.

מסמך ההסכמות כלל קבוצות עובדים שונות: עובדים סוציאליים ברשויות המקומיות, עובדי מערכת הבריאות, סייעות בגני ילדים, עובדי "כתף אל כתף"¹ במשרד המשפטים, עובדי שמירה וניקיון במוסדות חינוך ברשויות המקומיות, אחיות בריאות התלמיד ועוד.

[לצפייה בדו"ח המלא](#) של המרכז להעצמת האזרח על אודות יישום מסמך ההסכמות. הדו"ח עודכן לאחרונה באוגוסט 2017.

¹ עובדי "כתף אל כתף" הם עובדים המבצעים תפקידים דומים או זהים לעובדים המועסקים באופן ישיר, אך הם מועסקים בהעסקה קבלנית.

החלת צו הרחבה להעסקת עובדים סוציאליים בהתאם למכרזים

במסמך ההסכמות נקבע כי שר האוצר יפעל להוציא צו הרחבה², שיעניק לעובדים סוציאליים המועסקים בגופים המספקים שירותים לממשלה (ומתקצבים ע"י הרשויות המקומיות), את השכר והתנאים הסוציאליים להם זכאים עובדי הרשויות.

עם זאת נקבע, כי הזכות להשוואת התנאים תחול רק על עובדים סוציאליים שהעסקתם נדרשת ע"פ מכרזים של משרדי הממשלה בהתקשרויות שיועדו לך מראש.

משמעות מרכיב זה בהסכם היא שצו הרחבה יחול על כ-7,000 עובדים הסוציאליים המתקצבים ע"י העיריות ומועסקים בעמותות ובחברות פרטיות שמספקות שירותים למשרדי הממשלה ויביא לשינוי גדול בתנאי השכר והתנאים הסוציאליים שלהם.

עד לכניסת צו הרחבה באופן מלא ההסדר שיחול על העובדים הינו: "שכר המינימום הענפי" שעומד נכון לשנת 2016 על 7,207 שקל לחודש למשרה מלאה וזכויות סוציאליות נוספות על פי חוק.

סטטוס: יושם חלקית.

מכיוון שאין הסכם קיבוצי אחיד שעליו ניתן להחיל את צו הרחבה, אלא שורה של כ-500 הסכמים משנות ה-70 שכוללים מגוון גדול של זכויות, נדרשה ההסתדרות לחבר מסמך עקרוני אחיד שיכיל את זכויותיהם של העובדים. בניית מסמך העקרונות נעשתה בתהליך ממושך שכלל שיתוף פעולה בין ההסתדרות והאיגוד תוך קיום משא ומתן מול האוצר.

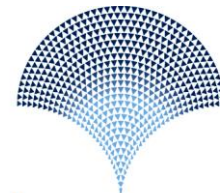
לאחר שנבחנו הסעיפים הפוטנציאליים לצו, ובתום דיונים רבים שכללו גם את משרד העבודה והרווחה, התקבלו רוב ההסכמות הדרושות, ונוסחו גובש.

בפברואר 2017, שנה וחצי אחרי שנחתם ההסכם, נחתם צו הרחבה לעובדים הסוציאליים על ידי שר הרווחה, חיים כץ, ושר האוצר, משה כחלון. שר הבריאות לא נכח במעמד החתימה.

על אף חתימת הצו, קיים קושי ביישומם בגופים הנותנים שירותים עבור משרד הבריאות (למשל גופים לשיקום נכי נפש או כאלו מתחום הגריאטריה). זאת, בעיקר מכיוון שהגמישות שנתן משרד הבריאות למעסיקים עד כה, הביאה למצב בו הגופים יכלו להעסיק מספר גבוה יותר של עובדים סוציאליים מכפי שהוגדר במכרז אליו ניגשו, ומעבר להתקשרות עליה חתמו.

---

² צו הרחבה הינו צו הסכמי אשר מרחיב את תחולתו של הסכם קיבוצי או סעיפים ממנו על קבוצת עובדים שהסכם זה לא חל עליהם.

על אף שקיימת אפשרות משמעותית שעובדה זו שיפרה את השירותים הניתנים לאזרח, הקושי שנוצר כעת נובע מכך שצו ההרחבה נועד לעובדים סוציאליים מתוקצבים בלבד וככל ישנם עובדים סוציאליים נוספים שמועסקים בארגון - הם לא יזכו בשיפור תנאי ההעסקה שלהם.

עובדה זו יכולה להוביל לכך שחברות ועמותות, יאלצו אף לפטר בפועל עובדים סוציאליים בתחומי הבריאות.

על מנת לפתור את הסוגיה, יש לבצע תחשיב ולהבין את העלויות בהן כרוך המהלך. לצורך כך, נדרשת עבודת מטה משותפת למשרד הבריאות ולמשרד האוצר.

לטענת משרד הבריאות, הם לא היו חלק מההסכם המקורי ביולי 2015, ולא שותפו בעבודת המטה. אי לכך, עבודת המטה ליישום צו ההרחבה נעשית אחרי שהתקבלה המדיניות.

נכון לנובמבר 2017, לא הסתיימה עבודת המטה והעובדים הסוציאליים שעובדים בארגונים שמתקשרים עם הממשלה לטובת שירותי גריאטריה ושיקום נכי נפש בקהילה, לא מקבלים את ההטבות כפועל יוצא מצו ההרחבה על אף שזה נחתם כבר לפני חצי שנה.